

Nr. 24 - 26. årg.

ORGAN FOR HÆRENS FASTLØNTE OFFICERERS LANDSFORENING

15. desbr. 1937

INNHOLD: Våbeninspektørene om Hærens øvelsesforhold. * Ny formand i Embedsmennenes Fellesutvalg. * Reguleringsstillegget til pensjonister. * Regulerings tillegg til tjenestemenn som har flere stillinger. * Militærkomiteen om luftforsvaret.

Våbeninspektørene om Hærens øvelsesforhold.

På henvendelse har Kommanderende General vist den imøtekommenhet å la oss få offentliggjøre våbeninspektørenes inspeksjonsrapporter for 1937.

Det mest brennende spørsmål for vår hær idag er å nå frem til *rimelige øvelsesforhold*. Vi konsentrerer oss derfor om dette punkt og gjengir uavkortet hvad våbeninspektørene har anført her.

Vi føler oss overbevist om at den forsvarsinteresserte almenhet, som idag tør sies å omfatte den alt overveiende del av vårt folk, vil lese disse dokumenter med interesse. Våbeninspektørene er hver for sitt våben, den høieste faglige instans. De har som plikt å inspisere våbnets avdelinger under øvelsene, og derefter hvert år meddele Kommanderende General sine inntrykk angående øvelsenes gang og de resultater som blir nådd. Våbeninspektørenes rapporter er altså basert på *selvsyn*, og de er skrevet under det ansvar som er forbundet med embedsmessige uttalelser. Nu ved offentliggjørelsen er det grunn til også å merke sig at rapportene er skrevet utelukkende med sikte på å orientere Kommanderende General. Rapportene har nemlig ikke tidligere vært offentliggjort.

Generalinspektøren for Infanteriet, oberst L'orange anfører:

Et annet uavviselig krav må være at Infanteriet får de første 60 dagene, som er bestemt utelukkende til utdannelsen av den enkelte mann og troppen, ubeskåret til rådighet.

Dette kan med våre nuværende 72 dager ikke skje fordi de siste 12 dager umulig kan strekke til både for utdanning av kompani og bataljon og for fellesøvelser. I år, da 6 dagers fellesøvelser er fastsatt, må nødvendigvis den aller nødtørftigste — men helt utilstrekkelige — tid til utdanning av kompani og bataljon tas av de 60 dagene.

Under slike forhold kommer man ikke dit man bør i de første 60 dager — enkeltmannsutdannelsen får ikke tid til å feste sig.

84 dagers rekruttskole efter hærordningens forutsetning, er derfor et ueftergivelig krav.

De første 60 dager av disse 84 dager må som nevnt utelukkende vies utdannelsen av den enkelte mann og tropp.

De neste 12 dagene må vies utdannelsen av kompani og bataljon samt repetisjon av enkeltmannsutdannelsen.

Da først er avdelingen moden for felttjenesteøvelser

sammen med andre avdelinger. Disse øvelser må altså finne sted i de siste 12 dager av de 84.

At Infanteriet, foruten disse 84 dagers rekruttskole trenger repetisjonsøvelser, er et krav som er så opplagt nødvendig, så almindelig erkjent, så ofte gjentatt at det formentlig nu må tvinge sig frem ved sin egen tyngde.

Av de to nevnte krav om mere øvelse for Infanteriet anser jeg dog en imøtekommelse av kravet om forlengelse av første-utdannelsen til 84 dager for å være enda mere nødvendig enn kravet om innførelse av repetisjonsøvelser.

— — — — —
Som konklusjon tør jeg anføre:

Det har kunnet spores jevn og gledelig fremgang ved Infanteriet i de senere år, først ved overgangen fra 48 til 60 dagers rekruttskole, dernest ved overgangen fra 60 til 72 dager.

Tilstanden kan imidlertid ikke ventes å bli tilfredsstillende før Infanteriet får de første 60 dager *udelt* til disposisjon for utdannelsen av den enkelte mann og tropp, og de derpå følgende 12 dager *udelt* til rådighet for utdannelsen av kompani og bataljon.

Kravet om å få hærordningens 84 dagers rekruttskole uavkortet gjennomført er derfor ikke til å komme utenom.

Det samme gjelder kravet om faste repetisjonsøvelser.

Generalinspektøren for Kavaleriet, oberst Fougner fremholder:

Efter hvad jeg har kunnet se ved mine inspeksjoner, blev øvelsene fremmet på tilfredsstillende måte og avdelingenes militære brukbarhet var så stor som man under de foreliggende forhold kan forlange.

I forbindelse med denne rapport tillater jeg mig på ny å peke på at *øvelsestiden* ved dragonregimentene nu er alt for kort.

Jeg har i min inspeksjonsrapport fra ifjor inngående gjort rede for dette. Jeg har behandlet det samme spørsmål i mitt budgjettforslag for 1938/39 og der i tørre tall redegjort for det uholdbare i de nuværende øvelsesforhold ved Kavaleriet. Jeg tillater mig i denne forbindelse også å henvise til det utdrag av nevnte budgjettforslag som jeg efter konferanse med Kommanderende General sendte herr Generalen med skrivelse av 14. september 1937.

De avkortede øvelser for Kavaleriet og det forhold at Kavaleriets tilgående befa har fått sin utdannelsesetid beskåret til $\frac{1}{4}$ av ordningen før 1930 har videre ført med sig at behandlingen av *hestemateriellet* i de senere år har latt betydelig tilbake å ønske. Dette er et *økonomisk* spørsmål av stor rekkevidde. Herfor har jeg nøiere redegjort i mitt budgjettforslag for Hærens Rideskole.

Denne sak er også et viktig *forsvarsspørsmål*. Kvarterhestene er utredernes eiendom og disse har krav på at deres hester blir behandlet på helt forsvarlig måte. Dette så meget mere som de frivillig har vært med på å ta et løft for forsvaret ved sitt tilbud om å redusere den årlige godtgjørelse til halvparten.

En viktig side ved Kavaleriets utdanning idag har hittil på grunn av utilstrekkelige bevilgninger overhodet

ikke kunnet settes i system. Det gjelder rekruttopplæringen og befalsopplæringen ved Kavaleriets *motoriserte* avdelinger. Jeg har nærmere gjort rede for dette i mitt foran nevnte budgjettforslag og i det foran nevnte utdrag som 14. september 1937 blev sendt til Kommanderende General.

På grunn av de øvelsesforhold som Kavaleriet nu arbeider under, har det videre ikke hittil vært anledning til *en eneste gang* å øve Kavaleriets avdelinger i *regimentsforband* med alle de ledd som efter krigsopsetningsplanen er forutsatt å gå inn i et dragonregiment i felt. Kavaleriet står her i en *særstilling* sammenlignet med andre våben som i slutten av våre nuværende engangsøvelser har anledning til i hvert fall noen opøving i vedkommende våbens høyeste feltforband (eksempelvis for Infanteriet og Artilleriet øvelse i bataljon).

I samsvar med det som er pekt på foran og med mine tidligere uttalelser i denne sak, må jeg fremholde at Kavaleriets avdelinger idag *ikke er feltdyktige* og ikke kan antas å ville kunne løse selv enklere oppdrag i felt.

For å komme ut av denne uholdbare situasjon, tillater jeg mig å peke på nødvendigheten av at Kavaleriets rekruttskoler atter blir øket til sin gamle varighet (minst 100 dager),

at man atter får så mange hestedager at hver mann får sin hest gjennom hele rekruttskolen,

at man atter får repetisjonsøvelser slik *regimentene* kan opptre med noenlunde samme styrke som de skal ha i felt, samt av

at utdannelsen ved Kavaleriets motoriserte avdelinger blir satt i system ved de foranstaltninger jeg har pekt på.

Generalinspektøren for Hærens Artilleri, oberst Oscar Klingenberg anfører:

Også iår har mine inspeksjoner bestyrket min overbevisning om at utdannelsesetiden for Bergartilleriet, Luftvernartilleriet og Fossumstrøkets festning må økes til 84 dager, dersom man vil stille samme krav til disse avdelingers ferdighet som til det øvrige artilleri.

Bergartilleriet.

Dette sliter ennå med den korte rekruttskole siden den tid da utdannelsen i hestetjenesten var bestemmende for rekruttskolens lengde. Kjøringen med tandem krevde kortere spesialopplæring enn kjøring med 6-spann, og til de øvrige disipliner fant en alltid plass.

Efterhånden er imidlertid artilleristens utdanning blitt så omfattende — samband, mitraljøse, instrumenter, gass m. v. — at det blir denne side av utdannelsen der mere enn hestetjenesten blir bestemmende for kravet om en viss minimumslengde av rekruttskolen.

Idag har bergartilleriet samme opsetning med sambandstropper, mitraljøser og instrumenter m. v. som feltartilleriets avdelinger. Allerede det skulde være tilstrekkelig begrunnelse for samme lengde av rekruttskolen. Men kravet blir så meget sterkere, når man holder sig for øiet, at bergartilleriet ved overgang til kløv *har et eksersermoment mere enn feltartilleriet*. Og dette moment krever

spesialopplæring av samtlige artillerister, både kusker og kanonmenn.

Det er nedslående at bergartilleriet med sitt fortrinlige materiell — både av kanoner, hester og folk — skal stå tilbake for feltartilleriets avdelinger i dyktighet. Samme lengde på rekruttskolen bør snarest gjennomføres.

Luftvernregimentet.

Dette fikk sin rekruttskole avkortet fordi der måtte gis plass for en kortere repetisjonsøvelse for de gamle årsklasser som måtte innkalles ved krigsopsetning. Med den rivende utvikling dette våben har, er sådan repetisjonsøvelse uomgjengelig nødvendig for å holde soldatene å jour med alt det nye.

Men resultatet av luftvernøvelsene ifjor ved Kjeller, i vinter ved Kongsberg og nu senest i august i år på Raufoss viser dessverre med all tydelighet, at rekrutt opplæringen er for kort.

Jeg har i arbeide planer for å søke resultatet bedret gjennom fagopplæring av instruktører og omlegning av øvelsesprogram. Disse planer vil jeg fremlegge senere som særskilt sak.

Men selv den beste instruktør vil ikke kunne nå et tilfredsstillende resultat, dersom han ikke kan få det tilstrekkelige antall timer for sin disiplin.

Et luftvern batteri krever for sin funksjonering et knirkefritt samspill mellom en rekke tekniske hjelpemidler. For sin ildgivning forfører det kun over meget korte tidsmomenter. Resultatet står og faller med et *gjennem lang tid* optrenet samarbeide.

Hvorvidt en økning av rekrutt opplæringen til 84 dager vil føre til et tilfredsstillende resultat, kan først prøves vise. Men sikkert er det, at med den øvelse luftvernartilleristene nu har, kan resultatet ikke bli tilfredsstillende.

Generalinspektøren for Ingeniørvåbnet, oberst Hertzberg fremholder:

Ingeniørvåbningene har de 2 siste år hatt 72 dagers rekruttskole.

Dette representerer effektivt 60 øvelsesdager. Til skarpskytning medgår normalt 5 dager. Til fellesøvelser har gjennomsnittlig medgått 10 dager. Til utlevering, innlevering og rengjøring av det vidløftige tekn. materiell 2 dager, tils. 17 dager. Rest ca. 43 øvelsesdager, disponible til detaljøvelser i soldaterutdannelse og teknisk tjeneste.

Dette er etter avdelingenes og Generalinspektørens erfaringer under inspeksjonene for knapt til gjennomgåelse av de mange disipliner innen hver av de to fagkretser. Det blir et jag for å søke å komme gjennem det pensum som er opsatt som nødvendig i de forskjellige brancher. Det blir ikke den tid som trenges til gjennom-

gåelse av alle detaljearbeider og ennu mindre til at det gjennomgås kan festne sig.

Ved ingeniørtroppene spiller det en avgjørende rolle at detaljene kan utføres helt rutinemessig, fordi det oftest gjelder at arbeidet må foregå raskest mulig og ofte under ugunstige forhold (mørke).

Når nødvendige detaljearbeider viser sig å gå dårlig, får jeg ved inspeksjonene da også stadig det svar at det ikke har vært tid til å få dem øvet. Enkelte av soldatene kan gjøre det bra — de som efter sitt anlegg eller sin civile beskjeftigelse har lett for å ta efter, men grosset makter det ikke med den øvelse som det nu er anledning til å gi dem.

Dette gjelder i første rekke pionerøvelsene (ved pioner- og broavdelingene), hvor nu en betydelig del av opgavene må gåes lett henover eller helt sløifes.

Ved sambandsavdelingene er forholdene for såvidt heldigere som man i almindelighet opnår å få gjennomgått de forskjellige opgaver, men kravene til rutine og nøiaktighet er her ennu sterkere enn ved pioneravdelingene, hvis de stadig økende krav sambandstjenesten stiller skal kunne tilfredsstilles.

Generalinspektøren anser det nødvendig å kunne avse lenger tid enn nu mulig ved en 72 dagers rekruttskole til gjennomgåelse av alle de detaljearbeider som ingeniørsoldaten må være fullt fortrolig med, skal han kunne tilfredsstille de krav som burde kunne stilles til ham. En økning til 84 dager vilde være en vesentlig hjelp — særlig hvis delttagelsen i fellesøvelser, om repetisjonsøvelser blir innført igjen, ikke fremtidig vil beslaglegge en så stor del som nu av øvelsestiden i rekruttskolen.

Dette gjelder ikke alene soldatene, men i like høy grad hovedmassen av det unge befall som under sin korte utdannelse på befallsskolen på langt nær har kunnet få anledning til der å gjennomgå og øve alle detaljearbeider så langt at de er skikket til å lede og øve disse. Jeg har under inspeksjonen sett at flere av disse gjør sig skyldig i grove misforståelser av mangel på øvelse og erfaring.

Generalinspektøren for Hærens Flyvevåben, oberst T. Klingenberg henviser til sin rapport for ifjor og tilføjer:

Det har falt naturlig ved sommerens inspeksjoner å se avdelingenes og Hærens flyvevåbens skolars virksomhet i lys av de beskyldninger som blev rettet mot våbnet i Vernepliktige Flyveoffiserers Forenings brosjyre i juni i år. Det syn jeg har gitt uttrykk for i min uttalelse 3. august d. å. til Kommanderende General er blitt bekreftet fullt ut.

Avdelingenes og skolens øvelser har vært ledet på en tildels utmerket måte, personellet har vist iver og interesse og resultatene ligger langt over det plan brosjyren angir at våbnet er nådd til.

Jeg tviler ikke på at Chefen for 5. Divisjon, som har sig underlagt Trøndelag flyveavdeling, kan bekrefte mitt syn på forholdene for denne avdelings vedkommende.

Ny formann i Embedsmennenes fellesutvalg.

Major H. Hansson.

Efter den tidligere formann, rektor Eitrens død er nestformannen, major *H. Hansson* valgt til formann i Embedsmennenes Fellesutvalg.

Ad Reguleringstillegget til pensjonister.

30. november er det skrevet slik til regjeringen:

Undertegnede foreninger og forbund tillater sig herved å henstille at det snarest mulig må bli bevilget et reguleringstillegg til pensjonister i likhet med hvad statens tjenestemenn har fått.

Å begrunne denne henstilling skulde ikke være nødvendig idet det er klart for alle at pensjonistene i denne tid da alle livsfornødenheter er steget, er i en meget vanskelig stilling.

De fleste mennesker for øvrig i dette land har vel på en eller annen måte fått mer eller mindre kompensasjon for prisstigningen, mens en del pensjonister som følge av alderstrygden har fått en lavere inntekt. Det kan heller ikke sees bort fra at pensjonister fra 1. januar 1938 også er avskåret fra å ha bistillinger eller ekstraarbeide i statens tjeneste.

Man vilde finne det rimelig om tillegget blev gitt fra 1. juli 1937.

Ærbødigst

Statstjenestemannsforbundet	Embedsmennenes Fellesutvalg
<i>Håkon V. Ruud</i> (s.)	<i>H. Hansson</i> (s.)
Norges Stasjonsmesterforbund	Norges Befalslag
<i>Andr. Larsen</i> (s.)	<i>P. Skotte</i> (s.)
Norsk Politiforbund	Det norske Postmannslag
<i>Anders Hagen</i> (s.)	<i>Ingv. Lid</i> (s.)

Reguleringstillegg til tjenestemenn som har flere stillinger.

På initiativ av Landsforeningen gjennom vår representant i Embedsmennenes Fellesutvalgs styre, major Hansson blev det 30. november 1937 sendt følgende fellesskrivelse til *Finansdepartementet*:

Våre organisasjoner skal om denne sak tillate sig å anføre følgende:

I Stortingets vedtak av 15. juni i år om lønnsrevisjonen inngår bl. a. følgende beslutning om reguleringstillegg:

«a. Fra 1. juli 1937 tilståes hver tjenestemann som overveiende forsørger ektefelle eller barn under 18 år et reguleringstillegg på kr. 240.00, dog således at tillegget begrenses til 10 pct. av vedkommendes lønn og forhøies inntil 5 pct., dog ikke utover kr. 500.00 for noen tjenestemann.

b. — — — — —»

I sin instruks til bruk ved utbetalingen av reguleringstillegget har Finansdepartementet fastsatt følgende:

«Har en tjenestemann flere stillinger, skal reguleringstillegget bare beregnes for én av stillingene.»

Våre organisasjoner kan ikke se at denne Finansdepartementets bestemmelse har noen hjemmel i Stortingsbeslutningen. Efter vår opfatning vil det være i overensstemmelse både med beslutningens ordlyd og ånd og med reguleringstilleggets natur at en tjenestemann i flere statsstillinger får beregnet dette av den *samlede lønn* op til et maksimumssum av kr. 10 000.00.

Dette kan efter vår opfatning i denne forbindelse ikke ha noe å si om en statstjenestemann hever sin lønn hos én eller flere regnskapsførere. Hovedsaken må være at mannen i kraft av sin samlede utdannelse og sin samlede arbeidsydelse blir satt på like fot med dem som har tilsvarende samlet arbeidsinntekt i Statens tjeneste. Det vilde også være ganske inkonsekvent om den samme tjenestemann som i nedgangstidene har måttet tåle normal prosentvis nedskjæring av hele sin arbeidsinntekt, skulde være avskåret fra en tilsvarende normal prosentvis lønnsforhøielse i opgangstider.

Vi tillater oss under henvisning til ovenstående å henstille til det kgl. Finansdepartement å endre sin instruks for utbetaling av reguleringstillegg, slik at den her påpekte urimelighet kan bli rettet fra 1. juli i år å regne.

Det bemerkes at saken vil ha forholdsvis ubetydelige konsekvenser for det offentlige, mens det for de enkelt-skadelidende tjenestemenn selvsagt vil være av stor betydning å få forholdet rettet.

Såfremt det mot formodning skulde ansees nødvendig å søke Stortingets bemyndigelse til et slikt tiltak som foreslått, tør vi gå ut fra at nærværende ekspedisjon blir oversendt Stortinget.

Henvendelser til våre organisasjoner om her omhandlede sak bes i tilfelle rettet til undertegnede major H. Hansson, adr. Pilestredet 99, Oslo.

Ærbødigst

Embedsmennenes Fellesutvalg	Statstjenestemannsforbundet
<i>H. Hansson</i> (s.)	<i>Håkon V. Ruud</i> (s.)
Norges Befalslag	Det norske Postmannslag
<i>P. Skotte</i> (s.)	<i>Ingv. Lid</i> (s.)
Norges Stasjonsmesterforbund	Norsk Politiforbund
<i>Andr. Larsen</i> (s.)	<i>Anders Hagen</i> (s.)